

COMUNITĂȚI MAI PUTERNICE, REGIUNI PROSPERE

ROLUL COMUNITĂȚILOR DE ENERGIE ÎN
PLANURILE DE PARTENERIAT NAȚIONALE
ȘI REGIONALE

INFORMARE

RESCOOP.EU

Friends of
the Earth
Europe

Comunitățile energetice au un impact social și teritorial puternic și ar trebui să constituie o piatră de temelie a planurilor de parteneriat naționale și regionale

Directiva reformată 2018/2001 (Directiva privind energia din surse regenerabile II sau REDII) și Directiva reformată 2019/944 (Directiva privind piața internă a energiei electrice sau IEMD) au stabilit comunitățile de energie (CE) din surse regenerabile și comunitățile energetice cetățenești ca fiind cele două definiții juridice care acoperă comunitățile energetice (CE) și le-au acordat dreptul de a participa pe piața energiei. Aceste activități au fost apoi extinse în cadrul pachetului FitFor55, incluzând renovări, încălzire și răcire, precum și reducerea sărăciei energetice.

Prin intermediul unei CE, cetățenii, împreună cu întreprinderile mici și autoritățile locale, pot crea în comun proiecte locale de energie regenerabilă, promovând o tranziție energetică incluzivă la nivel local.

+ 8,000

numărul de CE din Europa, conform măsurărilor efectuate în cadrul proiectului ESPON TANDEM, cel mai cuprinzător proiect de cartografiere de până în prezent.

1,100€/an

suma pe care o gospodărie din UE o poate economisi participând la o comunitate energetică.

10%/an

reduceri medii ale consumului de energie datorate schimbărilor de comportament rezultate din creșterea nivelului de cunoștințe în domeniul energiei.

74%

din comunitățile energetice au **obiective sociale**, adesea legate de combaterea sărăciei energetice.

45%

din cererea de energie a UE poate fi **acoperită de comunitățile energetice** până în 2050.

Securitatea aprovizionării

diverși furnizori de energie comunitari au reușit să **limiteze sau să mențină prețurile sub nivelul pieței pe toată durata crizei energetice**, datorită capacității lor de a satisface integral nevoile membrilor lor prin energie regenerabilă din surse proprii. Împreună cu stocarea și flexibilitatea, **comunitățile energetice pot consolida reziliența locală și securitatea aprovizionării**.

Cum pot contribui comunitățile energetice la obiectivele planurilor de parteneriat naționale și regionale

În iulie 2025, Comisia Europeană a publicat propunerea regulamentului de instituire a noului „Fond european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și marin, prosperitate și securitate”. Mai departe, fiecare stat membru trebuie să elaboreze „**Planurilor de parteneriat naționale și regionale**” (PPNR).

Obiectivele PPNR	Relația cu comunitățile energetice
 „reducerea dezechilibrelor regionale în Uniune și a întârzierii regiunilor cele mai defavorizate”	Capitalul generat de comunitățile energetice rămâne la nivel local: • Proiectele energetice comunitare generează beneficii <u>de două</u> până la <u>opt</u> ori mai mari pentru economiile locale, în comparație cu proiectele private. • 1 euro din subvențiile publice acordate comunităților energetice generează 50 de euro beneficii economice la nivel local. Fiecare euro public investit într-un proiect energetic comunitar atrage 40-60 de euro din capitalul privat. În ansamblu, comunitățile energetice pot mobiliza până la <u>176 de miliarde de euro</u> pentru tranziția energetică până în 2030. CE creează locuri de muncă locale și oportunități economice, combătând migrația economică.
 „de a sprijini ocuparea forței de muncă de calitate, educația și competențele și incluziunea socială”	CE din întreaga UE contribuie la crearea a 4.800 de locuri de muncă echivalente cu normă întreagă. (Extrapolare din proiectul LIFE ENERCOM Facility). CE pot fi incubatoare pentru competențe ecologice și digitale, deoarece: • Familiarizează membrii cu echipamente digitale și flexibile (de exemplu, răspuns la cerere, stocare în baterii, rețele) • Îi educă pe membri să înțeleagă facturile la energie, drepturile lor de consumatori și modul în care pot participa activ la tranziția energetică • Îmbunătățesc competențele cetățenilor pentru a obține calificări în domenii precum renovarea locuințelor

Cum pot contribui comunitățile energetice la obiectivele planurilor de parteneriat naționale și regionale

Obiectivele PPNR	Relația cu comunitățile energetice
 „de a sprijini punerea în aplicare a PAC”	După cum subliniază <u>Centrul consultativ</u> al Comisiei <u>pentru comunitățile energetice rurale</u>, CE pot: • Diversifica veniturile fermierilor (de exemplu, prin vânzarea biomasei reziduale pentru energie) și reduce cheltuielile operaționale ale acestora (de exemplu, prin agri-voltaică) • Să creeze oportunități în zonele rurale, în special pentru tineri, consolidând coeziunea socială.
 „să protejeze și să consolideze democrația în Uniune și să susțină valorile Uniunii Europene”	Comunitățile energetice sunt „școli ale democrației”, deoarece modelul lor de guvernare familiarizează cetățenii cu procesele decizionale participative. De asemenea, ele pot facilita o relație de lucru puternică între cetățeni și autoritățile locale. Prin susținerea participării egale, cooperativele energetice atenuează diferențele legate de vârstă, gen, mediu social etc. În mod esențial, prin participarea directă, cooperativele energetice promovează acceptarea socială a energiilor regenerabile. • În Europa, <u>61 % dintre persoanele chestionate</u> au declarat că ar fi dispuse să se alăture unei cooperative energetice. • În Regatul Unit, <u>62 % din populație</u> ar sprijini un proiect de energie regenerabilă deținut de comunitate în zona lor, comparativ cu 40 % care ar sprijini un proiect deținut de sectorul privat.

Mai jos este prezentată o sinteză a articolelor din proiectul de regulament PPNR care sunt relevante pentru cooperativele energetice

ARTICOLUL 6

Parteneriat și guvernare pe mai multe niveluri

Cooperativele energetice ar trebui incluse în elaborarea PPNR. În special, coalițiile naționale de cooperative energetice ar trebui să participe, de asemenea, la comitetul/comitetele de monitorizare care va/vor fi înființat/e pentru a supraveghea punerea în aplicare a planului.

Statele membre trebuie să demonstreze alinierea între PPNR și planurile naționale în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNEESC),

care furnizează deja informații detaliate privind măsurile de sprijin pentru CE.

ARTICOLUL 22

Cerințe pentru PPNR

- În acest sens, statele membre pot **utiliza CE ca instrumente de coeziune socială, în special în regiunile mai puțin dezvoltate, în tranziție și ultraperiferice.** Autoritățile locale trebuie să poată implementa proiecte, împreună cu cetățenii, privind încălzirea din surse regenerabile, partajarea energiei electrice, mobilitatea electrică partajată și renovarea locuințelor.
- Indicatorul 191 din Regulamentul privind performanța menționează în mod specific CE cu un coeficient climatic de 100% și un coeficient social de 40%. Aceasta înseamnă că astfel de investiții **pot fi luate în considerare pentru alocarea socială de 14% și alocarea climatică de 43%**, prevăzută în PPNR.

Statele membre trebuie să abordeze recomandările specifice fiecărei țări din cadrul Semestrului european.

Comisia a recomandat în mod constant ca țările UE să adopte **măsuri de sprijin pentru CE.**

ARTICOLUL 26

privind punerea în aplicare a mecanismului UE

Mecanismul UE are scopul de a sprijini acțiunile transfrontaliere cu valoare adăugată la nivelul Uniunii Europene. Activitățile eligibile vor include „activitățile programului LIFE”. **Mecanismul UE ar trebui, astfel, să sprijine CE în dezvoltarea de servicii comune și inovatoare, care să acopere diferite state membre** (de exemplu, ghișee unice online sau instrumente pentru maximizarea autoconsumului de energie).

Sinteză a articolelor din proiectul de regulament care sunt relevante pentru cooperativele energetice - *cont'd*

ARTICOLELE 35 ȘI 76

privind politica agricolă comună și dezvoltarea locală condusă de comunitate

De la agri-voltaică la biopeteți, **CE pot ajuta fermierii să-și diversifice veniturile, să promoveze acțiunile climatice și să construiască coeziunea socială.** Acestea ar trebui sprijinite ca instrument integral pentru dezvoltarea locală condusă de comunitate, în special în zonele rurale.

ARTICOLELE 74 ȘI 75

privind inițiativele de cooperare teritorială și locală și dezvoltarea teritorială și urbană integrată

CE pot fi un instrument cheie al dezvoltării teritoriale în fiecare regiune, în conformitate cu obiectivul Strategiei solare a UE de creare cel puțin o CE pe fiecare municipalitate cu peste 10.000 de locuitori. Autoritățile locale pot colabora cu organizații de experți în energie comunitară și pot lansa ghisee unice pentru a ajuta cetățenii să navigheze către tranziția energetică printr-o abordare care pornește de la nivel local.

ARTICOLELE 80 ȘI 82

Fondul social pentru climă și sinergiile cu Fondul de modernizare

În prezent, există **peste 650 de proiecte comunitare pentru încălzire și răcire în Europa**, care furnizează **energie termică stabilă și curată pentru peste 1,9 milioane de cetățeni ai UE.** Fondul social pentru climă și Fondul de modernizare ar trebui să acorde prioritate acestor proiecte, precum și renovărilor locuințelor care le susțin.

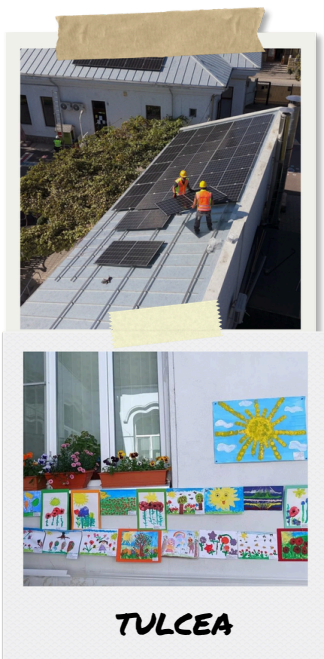
PREZENTARE GENERALĂ A SECTORULUI ENERGETIC COMUNITAR DIN ROMÂNIA

Din noiembrie 2025, România a adoptat **legislația secundară care permite înființarea comunităților de energie**; cu toate acestea **încă sunt necesare reglementări** pentru o punere în aplicare eficientă. În acest context, Cooperativa de Energie (CdE) și Coaliția Energie Comunitară (CEC) sprijină cetățenii în crearea comunităților energetice, cu scopul de a dezvolta modele practice și replicabile.

Municipalități

Autoritățile locale pot colabora cu comunitățile energetice pentru a combate sărăcia energetică prin proiecte comune de instalare a panourilor solare pe acoperișuri.

Exemplu de caz

Proiectul Tulcea este un proiect solar de 20 kW instalat pe acoperișul unei grădinițe. Acesta a fost finanțat prin împrumuturi acordate de membrii cooperativei, demonstrând o abordare de finanțare bazată pe comunitate, care contribuie la creșterea inițiativelor de energie regenerabilă conduse de cetățeni în România.

Tranziție justă

Energia comunitară poate fi un instrument util pentru regiunile carbonifere. Ea poate oferi gospodăriilor și IMM-urilor o nouă sursă de venit și poate contribui la diversificarea economiei regiunii.

Finanțare bazată pe comunitate

CdE a dezvoltat un program dedicat finanțării comunităților energetice pentru a remedia deficitul de finanțare. Programul, implementat pentru prima dată în Tulcea cu un capital de **15 000 de euro**, sprijină proiectele solare deținute de comunitate și este destinat replicării în alte regiuni ale țării.